

tussal véletlenül találkozik, de a kereszténység felvétele után az iszlámmal való ismeretséget már ő maga keresi. Krisna, Jézus és Allah békésen megférnek egymás mellett Pi szentélyében és szívében, csak – mint kiderül – híveiket és védelmezőiket kell egymástól távol tartani.

A történetek – szóljanak akár a világmindenség keletkezéséről vagy egy csendes-óceáni utazásról – sokfélék lehetnek, de nem olthatják ki egymást. Elmesélésük nem veszélyeztetheti magát a csodát: sem a hit, sem pedig a megmenekülés, a partot érés csodáját.

NAGY IMOLA DÓRA

(Fordította Szász Imre és Gy. Horváth László, Európa Könyvkiadó, Budapest, 2004, 394 oldal, 2000 Ft)

VLAGYIMIR SZOROKIN:

Kékháj

Amit biztosan tudunk, hogy Vlagyimir Szorokin 1955-ben született, és 27 éves kora óta tömérdek regényt, valamint a *Moszkva* című film forgatókönyvét vetette papírra. Életművének csak egy része hozzáférhető Magyarországon, Németországban viszont szorgosan adják ki provokatívabbnál provokatívabb műveit. Választott és eredeti hazájában tabudöntőgető, a politikai elitnek, de minden

más tekintélynek is fityiszt mutató fenegyerekként ismerik. Szorokin természetének besorolásával mindig is csínjában bántak a kritikusok, leginkább a posztmodern mindent magába fogadó zsákjába próbálták begyömöszölni. A magyar kiadás egyébként tenyerünkbe kecsesen illeszkedő, kényelmesen szállítható és bármekkora tömegben elővehető darab.

Szomorúan ki kell jelentenünk azonban, hogy szöveggondozó egyáltalán nem – vagy csak igen hevenyészve – fésülte át az írásművet: hemzsegnék a nyomda- és helyesírási hibák, üvölt a figyelmetlenség.

Az előszót – melyet Hetényi Zsuzsának köszönhetünk – célszerű a mű magunkévé tétele után fellapozni, mert bár eligazít néhány dologban és számos érthetetlen ügyet tisztába tesz, mégis kissé öncélú, funkciója mindmáig homályos.

A suta fülszöveg mellett található még néhány hasznos gyűjtemény: a szövegben leggyakrabban előforduló szavak és kifejezések értelmezése, valamint egy rövid szótár. A minduntalan előforduló kínai, orosz, angol, francia és német kifejezések megakasztják ugyan az olvasást, de nem teszik elkerülhetetlenné a szöveget fellapozását.

A kellőképpen elszánt és megingathatatlan olvasó csak akkor kezdjen bele a könyvbe, ha koncentrációképesége hiánytalanul működik, valamint ha képes az első kudarc után a kötet ágy alá csúsztatása he-

lyett még egy lehetőséget adni Szorokinnak. Szembe kell néznünk vele: nem afféle „berántós”, vég nélkül habzsolható, bájosan elvarázsoló regnnyel van dolgunk. Eltérő stílusú, nyelvezetű és dinamikájú szövegváltozatok sorjáznak előttünk, ezért ne rettenjünk meg, ha a befogadás akadályokkal teli.

A könyv első részében 2028-ban járunk, amikor is az egykori Oroszország Kína fennhatósága alá tartozik, ezért a kínaival kevert orosz nyelv a használatos. Egy titkos kutatóbázisról írja leveleit Borisz, aki fennemód komoly és fontos munkája közben unatkozik, és a táborban történekről szeretőjét tudósítja. A bázison a rejtélyes kékháj előállításán munkálkodnak, de amikor hosszas várakozás és izgalom után siker koronázza erőfeszítéseiket, ismeretlen fegyveresek elrabolják a végterméket. A kékháj funkcióját eközben teljes homály fedi. Szorokin fittvet hány mindenféle kontinuitás-elnnek, minduntalan beemel egy, a történettől teljesen eltérő szöveget. Először a klónozott írók művei szakítják meg a mesét – ők termelik az alkotás során azt a híres kékháját –, máskor különös álmokról olvashatunk.

A második rész 1954-ben játszódik Moszkvában; a két idősík közti összekötő kapocs a Szabad Szerelm Összorosországi Házának megnyitója. Számos történelmi alak tűnik föl, de Szorokin senkit sem kímél: az USA felelős a hatmil-

lió zsidó haláláért, Prága városa falal van kettéosztva, Londont atomtámadás pusztította el, Hitler pedig él. A szöveg ízlésesnek semmiképp sem nevezhető szexuális viselkedésformák részletes leírásában bővelkedik, kiszámíthatatlan nemű résztvevőkkel és kiszámíthatatlan végkifejtéssel. Ha elég morbid lennék, részletesebben is kitérnék Sztálin jutalomjátékára: tüzes ágyjelenetere szeretőjével, Hruscovval, vagy a megváltóként aposztrofált, két méter magas gyermekekre, akik maguk előtt, talicskán tolják genitáliájukat.

Abszurd és morbiditás minden mennyiségben, vulgaritás és perverzió, gyomorforgatás és Szorokin végtelen fantáziája teszi próbára az olvasó türelmét, toleranciáját és persze néha a humorérzékét is.

KOVÁCS B. EDIT

(Fordította Bratka László és Kiss Ilona, Jaffa Kiadó, Budapest, 2004, 368 oldal, 1990 Ft)

TARBAY DÁVID:

Eklipszis

Adonisz című kötete után új regény nyel jelentkezett a fiatal, 27 éves Tarbay Dávid az idei könyvhétre, s benne három különböző világot, műfaját tekintve pedig utópiát és lélektani regényt idéz meg egy tudat